

On ka hullemaid vanglaid kui sõnad

Carlos Ruiz Zafón ” Tuule vari”

Kirjastus Varrak

2008

Isa viib oma poja Daniel Sempere Unustatud Raamatute Surnuaeda, kus too saab valida endale ühe raamatu, mida ta peab kaitsma. Tolleks raamatuks osutub Julián Caraxi „ Tuule vari” . Kuigi talle pakutakse suurt summat raamatu eest, mis oli täielik läbikukkumine koos Juliáni teiste raamatutega, ei müü Daniel oma armastatud raamatut, kuna see oli tema esimene raamat. *Vähesed asjad jätavad lugejasse nii sügava jälje kui esimene raamat, mis tõeliselt südamesse läheb. Need esimesed kujutluspildid, nende sõnade kaja, mille arvame olevat ammu seljataha jätnud, saadavad meid terve elu ning tahuvad meie mällu palée, kuhu me varem või hiljem jälle tagasi pöördume. ”* Need sõnad räägivad iseenda eest.

Carlos Ruiz Zafón, raamatu autor, on Hispaania kirjanik, kes on alates 1993. aastast elanud Los Angeleses. 2001. aastal avaldas Ruiz Zafón romaani „ *La sombra del viento* ” (Tuule vari”), mis oli tema esimene täiskasvanutele suunatud teos. Raamatut on müüdud miljoneid eksemplare üle maailma ning see on võitnud mitmeid rahvusvahelisi auhindu. Ruiz Zafóni teoseid on avaldatud 45 riigis ja tõlgitud enam kui 30 keelde. Nende näitajate poolst on ta kõige edukam Hispaania kaasaegne kirjanik Javier Sierra (teoseid avaldatud 42 riigis) ja Juan Gómez-Jurado (teoseid avaldatud 41 riigis) kõrval.

Peale täiskasvanutele suunatud teoste kirjutab Carlos ka noorsooromaane, näiteks tema esimene romaan „ *El príncipe de la niebla* ” (1993) sai Edebé parima noorsooromaani kirjandusauhinna, peale nende on ta ka kirjutanud „ *El palacio de la medianoche* ” (1994), „ *Las luces de septiembre* ” (1995) ja „ *Marina* ” (1999).

„Tuule vari” on jaotatud peatükkideks, iga peatükk hõlmab endas teatud aasta(te)

sündmustikku. Esimeses peatükis on Daniel 10-aastane, viimases on ta oma varastes 30ndates, abielus ja 10-aastase poja isa. Vahepealsed aastad räägivad Danieli ja tema lähedaste elust ja olust. Kõige rohkem meeldib mulle nendes peatükkides see, kui detailselt kirjeldab Carlos kõiki isikuid ja hooneid. „ *Nahk tema näol ja kätel oli kahvatu, peaaegu läbipaistev. Näojooned olid teravad, maalitud tugevate tõmmetega ja raamistatud mustade juustega, mis läikisid nagu niiske kivi.* ”

Unustatud raamatute surnuaed. See müstiline koht on olnud ka „ Tuule varju ” eelloos, „ Inglise mängus ” ning samuti jätkus „ Taeva vang ”. Selles kohas peitub lõpmata palju saladusi, osad suuremad, osad väiksemad, mis ootavad päevavalgust. Daniel Sempere komistab neist ühe unikaalseima otsa. Tolle saladuse suuruse määramisel tuli appi mulle autor. „ *Saladuse väärtust mõõdetakse nendega, kelle eest seda tuleb hoida.* ”

Igaühel on oma hing, aga see ei pea ainult meie sees peituma. See võib ka esineda meie tehtus, olgu selleks näiteks puidunikerdis või mõni teine teos. Teised võivad neisse oma osa juurde anda, kui nad selleks võimelised on. „ *Igal raamatul, igal köitel mida sa näed, on hing. Kirjutaja hing ja nende hing, kes seda lugesid ja sellega koos elasid ja unistasid. Iga kord, kui raamat uutesse kätte läheb, iga kord, kui kellegi pilk üle ta lehekülgede libiseb, kasvab tema vaim suuremaks ja tugevamaks.* ”

Raamatu miljöö on 20. sajandi Barcelona, uuenduste aeg, mil tuleb telekas. Telekat kujutatakse kui kino kodus. Selle tulemusena vajuvad aga raamatud tagaplaanile. Telekas teeb kõik töö enda eest ära, seda ei pea ei lappama ega lugema. Raamat see-eest nõuab pühendumust ja tahet. „ *Lugemise kunst on kahjuks välja suremas, sest see on väga isiklik kombetalitus; sest raamat on peegel ja me võime sealt leida vaid seda, mis on meis juba olemas; sest lugemisse paneme kogu oma mõistuse ja südame ning see oskus muutub iga päevaga üha haruldasemaks.* ”

Kui Julián Caraxi plaan õnnestuks ning ta põletaks ära iga viimse kui koopia oma

teosest, kas siis oleks tema hing hävitatud? Olen kindel, et seesama küsimus painas ka Juliáni ennastki. Usun, et sügaval sisimas teadis ta, et kui ta tahaks seda mälestust hävitada, tuleks tal hävitada ka iga tema teose lugeja ning seda kõike ühel lihtsal põhjusel: kuni meid veel meenutatakse, oleme elus.

Kokkuvõtvalt oli raamat väga meeldiv, räägib elust-olust nii, nagu ta tol ajal oli. Sündmustik on täis üllatavaid avastusi. Kuigi ei ole tegu originaalselt eestikeelsena väljastatud raamatuna, on Kai Aareleid teinud head tööd tõlkimisega. Soovitan seda raamatut soojalt.

Artti Raasuke

Saaremaa Ühisgümnaasium, 8. klass

Juhendaja: Merle Prii

Ulakass 2014